

Asociace ředitelů základních škol České republiky: Problematické zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníků

Praha, 24. května 2026 – Rada základních škol byla Českou školní inspekcí (ČŠI) zařazena do letošního zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníků v českém jazyce a matematice. Testování probíhá elektronickou formou od 11. května do 5. června 2026 a podle zkušeností ředitelů škol jej od samého začátku provázejí technické i organizační problémy.

V prvním týdnu testování se některé školy nemohly připojit do systému, docházelo k jeho výpadkům a některé testové úlohy se nezobrazovaly správně. Školy proto musely hledat náhradní termíny, což je v závěru školního roku organizačně velmi náročné.

Po prvním týdnu ČŠI školám doporučila, aby si testové dávky předem stáhly a nepokračovaly v testování pouze prostřednictvím webové aplikace. Rada škol tento postup využila a od té doby se situace výrazně zlepšila. Přesto mezi řediteli vyvstává otázka, zda byl systém pro celostátní testování po technické stránce dostatečně připraven a zda bylo nutné měnit doporučený způsob testování až v jeho průběhu.

Silné reakce vyvolává dotazník, který žáci vyplňují po dokončení testů. Vedle otázek zaměřených na studijní motivaci, podmínky pro učení nebo rodinné zázemí obsahuje také otázky týkající se psychické pohody žáků. Některé z nich se dotýkají velmi citlivých témat, například pocitů smutku, únavy, sebepoškozování či myšlenek na smrt. Dotazník přitom není anonymní a školy informovaly rodiče o testování z českého jazyka a matematiky, nikoliv o rozsahu a obsahu následného dotazníkového šetření. Oprávněné dotazy zákonných zástupců pak směřují především na školy, které však nejsou autory ani správci dotazníku.

Mezi řediteli se proto objevují otázky k technické připravenosti celého šetření, k rozsahu získávaných údajů a jejich následnému využití, ale také zda by nebylo lepší testování zrušit nebo alespoň nepracovat s výsledky žákovských dotazníků, které budou se zárukou anonymity vymazány.

Asociace ředitelů základních škol ČR (AŘZŠ ČR) zároveň dlouhodobě upozorňuje na problematickou motivaci žáků 9. ročníků k účasti na testování v době po ukončení přijímacího řízení na střední školy, což může ovlivňovat vypovídací hodnotu získaných výsledků šetření.

AŘZŠ ČR podporuje ověřování výsledků vzdělávání i získávání relevantních dat o českém vzdělávacím systému. Taková šetření však musí být odborně, technicky i organizačně kvalitně připravena, transparentně komunikována vůči školám i rodičům a nesmějí školám přinášet zbytečné komplikace. Zkušenosti z letošního ročníku ukazují, že nastavení a organizace obdobných šetření si zaslouží důkladné vyhodnocení.

O Asociaci ředitelů základních škol České republiky (AŘZŠ ČR)

AŘZŠ ČR je profesní organizace, sdružující především (ale nejenom) řídicí pracovníky v základním školství. Členy mohou být fyzické i právnické osoby (školy jako instituce). AŘZŠ ČR si klade za cíl propojovat profesní problematiku školského managementu s problematikou pedagogů z terénu. AŘZŠ ČR je aktivním členem Unie školských asociací ČR (CZESHA) a podílí se na modelování kontinuálního systému vzdělávání od předškolního až po maturitní či vyšší odborné vzdělání.

AŘZŠ ČR sdružuje v současné době více než 450 ředitelů základních škol. Většina z nich se schází 2x ročně na valných hromadách nebo na krajských konferencích. Nejde tedy pouze o formální klikání nebo lajkování na Facebooku.

Ředitelé sdružení v AŘZŠ ČR zastupují přes 9 000 učitelů svých škol. AŘZŠ ČR je dlouhodobým, spolehlivým a konstruktivním partnerem těm organizacím, které jednají korektně. Nehájí pouze zájmy ředitelů, ale snaží se působit ve prospěch celého českého školství.

V případě zájmu o další informace nás kontaktujte:

Mgr. Ing. Luboš Zajíc, MBA

Prezident Asociace ředitelů základních škol České republiky,

ředitel ZŠ Pečky, okr. Kolín

E-mail: lubos.zajic@asociacezs.cz

Tel.: 607 573 830

Mgr. Tibor Hájek

Viceprezident Asociace ředitelů základních škol České republiky,

ředitel ZŠ a MŠ Josefa Šíra, Horní Branná

E-mail: tibor.hajek@asociacezs.cz

Tel.: 605 500 200